

der mangt og meget, som vækker Interesse, ogsaa hos andre end de Skolebørn, for hvem Bogen væsentligst er bestemt. Den er rigt og godt illustreret og forsynet med en Del Kort, og er alt i alt et værdigt Led i den lange Række af naturvidenskabelige Skrifter, med hvilke Dr. Reusch har virket i Skolens som i den almindelige Oplysnings Tjeneste.

Alb. Stockmarr.

Atlas for Mellemskolen og højere Skoler ved C. C. Christensen og A. M. R. Krogsgaard. København. Gyldendalske Boghandel. Nordisk Forlag. 1908.

Den geografiske Videnskab har i de sidste Decenier taget et overordentlig stort Opsving, for en væsentlig Del som Følge af den Frontforandring, der skete, da den fra at være en historisk-statistisk Videnskab gled ind i Naturvidenskabernes Række. Dens Horisont udvidedes, dens Indhold uddybedes, og stadig flere og flere Tilhængere fylkedes om den. En Følge af denne frodige Udvikling er blevet, at ogsaa som Skolefag har Geografien brudt med Fortiden og søger nye Baner; de talløse Oprensninger og endeløse Rækker af Talangivelser, der pinte og sikkert overanstrengte mangan en Barnehjerne, kender man ikke mere; men der gøres nu alt for at fremdrage væsentligere Sider af Geografien. Det er Vekselvirkningerne mellem Naturen og Menneskelivet, der lægges Vægt paa, og det har vist sig, at Børnenes Interesse derved vækkes i langt højere Grad end tidligere, og at deres Arbejde med Stoffet lettes, alt til Bedste for en god og solid Tilegnelse af Faget.

De to bekendte geografiske Forfattere, Overlærer C. C. Christensen, Roskilde, og Kommunelærer Krogsgaard, København, der hver for sig — Christensen bl. a. ved sine Lærebøger, Krogsgaard ved sit geogr. Billedatlas — har ydet deres betydelige Indsats i den moderne Skolegeografis Tjeneste, har nu i Forening udgivet et Skolekort for Mellemskolen, der betegner et værdifuldt Skridt fremad. Det tæller 32 Hovedkort, der er klare og tydelige og uden overflødige Enkeltheder, der kunde vanskeliggøre Overblikket. Typisk i saa Henseende er f. Eks. Kortet over Tyskland, hvor Forfatterne har vist en paaskønnelsesværdig Resignation overfor Antallet af Navne og derved har gavn Timer Totalindtrykket betydeligt. At kun Hoved-Banelinierne er angivne paa Kortene, turde ogsaa være en pædagogisk god Begrænsning. Som en heldig Egenskab ved Kortene maa endvidere anføres, at Byerne er be-

tegnede med forskellige Signaturer, efter som de er Millionbyer, Storbyer osv. Eleverne vænnes herved til med et Blik paa Kortet at finde Byernes indbyrdes Størrelsesforhold, med andre Ord at skelne det væsentlige fra det mindre væsentlige og at finde Tyngdepunkterne for Livet i de forskellige Lande. Der er derved givet Lærerne et fortrinligt Middel i Hænde til Paapegen af geografiske Aarsags- og Virkningsforhold. Men med særlig Glæde vil sikkert Atlasset 69 smaa Bikort hilses. De betegner noget nyt i danske Skolekort og vil sikkert blive en fortræffelig Støtte i Undervisningen. Hvad den enkelte Lærer hidtil har maattet sammenarbejde fra forskellige Værker og nøjsommeligt kopiere til sin egen Undervisning, finder han nu her i rigt Maal, og megen Tid spares ham derved. Naar hertil kommer, at de er særdeles godt valgte og hentedede fra alle Omraader af Geografien — Isotermer, Plantebælter, Folkestammer, Næringsveje m. m. —, turde deres Værdi for Elevernes geografiske Forstaaelse være utvivlsom. I kommende Udgaver forøges forhaabentlig deres Tal; jo flere, jo bedre!

At et dansk Forlag i Løbet af faa Aar har kunnet bringe Dahlbergs Atlas til Thy's Folkeskolegeografi og nu Christensens og Krogsgaards Atlas frem paa det alt andet end store Marked herhjemme, er et glædeligt Tidens Tegn og tjener baade det og Catos litografiske Etablissement, hvor Kortene er trykt, til Ære.

Alb. Stockmarr.

Beazley: The dawn of modern geography, III, Oxford 1906.

Af Beazlys omfangsrige Værk angaaende Geografiens Historie er de to første Bind, der omhandler Fremskridtene i Kundskaben om Jorden fra det romerske Kejserdømmes Ophør og til Slutningen af Korstogene eller fra omtrent Aar 300 til 1260, alt blevne anmeldte i Geografisk Tidsskrift XVI, 1901—1902. Det udkomne 3. Bind, som vi her skal anmelde, omhandler de videre Fremskridt i den senere Del af Middelalderen eller fra omtrent Aar 1260 til 1420. Dette Bind angaar saaledes særlig de store Rejser til Asien, som foretoges i dette Tidsrum, navnlig af Poloerne og derefter af andre, som fulgte i deres Fodspor. Værkets Indhold strækker sig saaledes i det Hele taget indtil den Tid, da de store Opdagelser til Søs begyndte.

Forfatteren mener at kunne paavise, hvorledes den senere Middelalder med Hensyn til videnskabelige Fremskridt paa Geografiens Omraade staar i mærkelig Modsetning til den Nedgang og det Forfald, som i Almindelighed angives at have fundet Sted i hin Tid,